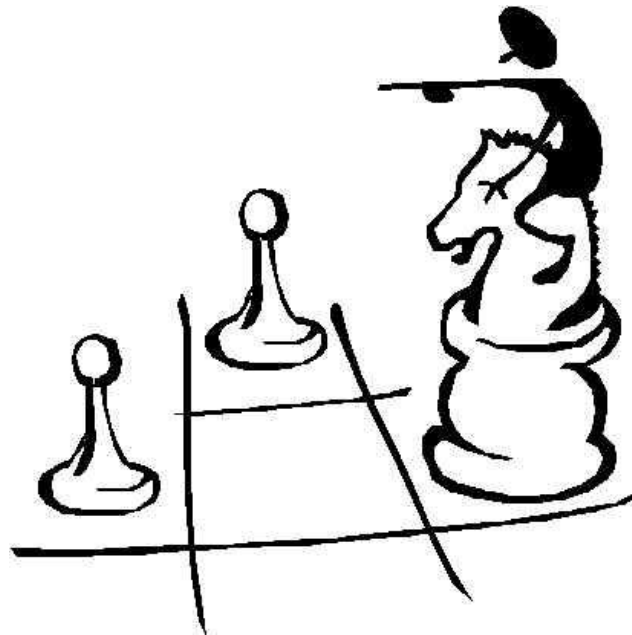

**Förslag till
organisation
för
Strategisk Hästutvecklingsgrupp
inom
Skåne Nordost (SHSN)**

Michael Johansson
Torleif Bramryd
Miljöstrategi
Lunds Universitet
Campus Helsingborg
November 2009

Projektägare: Skåne Nordost/Hässleholms kommun

Projektet är finansierat med medel från Jordbruksverkets satsning på Livskraftigt hästföretagande

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Abstract	4
1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	5
1.3 Definitioner	6
2. Metodik	6
2.1 Genomförande och tidsplan	7
2.2 Projektets mål	7
3. Målgrupper för projektet	7
3.1 Projektets koppling till Främjande av livskraftigt hästföretagande	7
4. Hästens organisation, roll och utveckling i Skåne	8
4.1 Hästen och Skåne	8
4.2 Hästen i Skåne	9
4.3 Hästen och Skåne Nordost	9
4.4 Hästen och Hässleholm	10
5. Regionala tillväxtaspekter kopplade till hästnäringen	11
5.1 Hästen och dess positiva aspekter	13
6. Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost (SHSN)	13
6.1 Synpunkter gällande regional Strategisk Hästutvecklingsgrupp	13
6.2 Den Strategiska Hästutvecklingsgruppens struktur	18
6.3 Förslag på organisation för strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost	18
6.4 Syftet med en Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost	21
6.5 Finansiering av en strategisk Hästutvecklingsgrupp	21
7. Kontaktpersoner	22
8. Referenser	22
Bilagor	24

Förslag till organisation för Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost (SHSN)

Michael Johansson
Torleif Bramryd
Miljöstrategi
Lunds Universitet
Campus Helsingborg
November 2009

Sammanfattning

Skåne Nordost/Hässleholms kommun gav Miljöstrategi, Lunds Universitet i uppdrag att utföra arbetet med rapporten.

Hästrelaterade verksamheter har kommit att bli en allt viktigare del av kommunernas och regionernas infrastruktuursatsningar, speciellt i samband med strävandena efter en levande landsbygd. Hästen har blivit allt viktigare som ett medel för sociala utvecklings- och rehabiliteringsprojekt, samtidigt som hästverksamheter har blivit en resurs för olika former av undervisning. Vidare har hästturism blivit en allt viktigare komponent i samband med utvecklandet av upplevelseturism, vilken blir allt viktigare med ökande skaror turister från såväl Mellan- och Sydeuropa som från andra delar av världen. Turistnäringen beräknas inom några få år kraftigt öka sin national- och regionekonomiska betydelse. Hästverksamheter av skilda slag bedöms ha stor tillväxtpotential. Nya företag utvecklas kring hästar och hästhållning, och de är i många fall inriktade på att skapa upplevelser i olika former för att tillfredsställa vårt behov av en meningsfull fritid och rekreation. Syftet med det här rapporterade projektet är att undersöka om det finns behov av ett hästcentrum i nordöstra Skåne, där syftet är att stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet. Vidare utreds möjligheterna att finansiera ett sådant hästcentrum i samverkan mellan olika lokala intressenter. Inom projektet har personliga möten och intervjuer utförts med olika intressenter för hästnäringen i Skåne Nordost. Relevant information har även insamlats från hemsidor och genom litteraturgenomgång. Utredningen skall ligga till grund för bedömningar rörande ett kommande eventuellt hästcentrum i nordvästra Skåne.

En strategisk hästutvecklingsgrupp i nordvästra Skåne bör bestå av ett brett utbud av kompetens, med resurspersoner representerande olika aktörer, som t.ex. myndigheter med planeringsansvar, kommunala instanser med knytning till planerings- och miljöfrågor, markägare, branschorganisationer, större hästägare, etc. Även utbildningsorganisationer, ridskolor och ideella organisationer utgör viktiga kompetenser i ett sådant Hästcentrum. Samverkan kan gälla frågor rörande säkerhet, utbildningsfrågor, hästföretagande, handel, etc. Den strategiska hästutvecklingsgruppen skall på detta sätt skapa en samlad kunskap och erfarenhet inom den hästrelaterade verksamheten. En strategisk hästutvecklingsgrupp föreslås bli finansierad genom ett konglomerat av olika källor. Skåne Nordost bör härvid finansiera den administrativa delen av organisationen. Vid finansiering av framtida, mera konkreta åtgärder som t.ex. marknadsföring av rid- och körleder, etc skulle en finansiering från privata aktörer kunna bidra med medel.

Abstract

Horse-related activities have become an increasingly important part of local and regional infrastructure projects, especially in connection with the vital importance to maintain a vital and living countryside. The horse has become increasingly important as for social development and rehabilitation projects, while equine activities promote various forms of education. Furthermore horse tourism has become an increasingly important component in the development of adventure tourism, which is becoming increasingly important with growing numbers of tourists from both Central and South Europe and from other parts of the world. The tourism industry is expected within a few years, greatly increasing its national and regional economic importance. Horse activities of various kinds are assessed to have a high growth potential. The sector is important for regional policy and employment, and new businesses can be developed around horses and horse management. They are in many cases focused on creating experiences in different forms to satisfy our need for meaningful leisure and recreation.

The purpose of this project is to investigate whether there is a need for a horse centre in North-eastern Skåne, where the purpose is to stimulate and coordinate development opportunities within the equine field. The possible financing of such activities has also been investigated, and interviews have been performed with different key actors and interest groups.

A strategic development group for horses in North-eastern Scania should consist of a wide range of skills, with resource persons representing various stakeholders, such as authorities with planning responsibilities, local authorities responsible for planning and environmental issues, land owners, trade associations, major horse owners, etc. Also training organizations, riding schools and non-profit organizations (NGO's) are important skills in such a Horse Center. The cooperation may include issues concerning security, education, commercial activities, a.s.o.. The strategic horse group will in this way collect knowledge and experience within horse related activities.

A strategic development of a horse activity group is suggested to be financed through a number of sources. The NE Scania municipal cooperation should finance the administrative part of the organization, while financing of future concrete activities, as e.g. marketing of riding paths, a.s.o, could be financed by private interest groups.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Under de senaste 30 åren har antalet hästar i Sverige ökat från ca 70 000 till ca 300 000. Detta betyder att Sverige har blivit ett av Europas hästtätaste länder med ca 30 hästar per 1000 invånare. Hästnäringen genererar i sin helhet ca 28 000 heltidsjobb om året (NS, 2008). Ridsporten är dessutom en av landets största idrottsgrenar och en utpräglad ungdomsidrott. Hästverksamheter av olika slag har på så sätt en stor tillväxtpotential och har dessutom stor betydelse för såväl den lokala och regionala politiken som för sysselsättningen. Hästen har även en stor social betydelse och används mer och mer inom rehabiliteringsarbetet. Kopplingen mellan hälsa, häst och miljö är därför också viktig att belysa.

Ridning är, enligt Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande, Sveriges största handikappidrott och är, näst efter fotboll, den idrott som genererar flest aktiviteter för barn och ungdom mellan 7 och 25 år. Även sett ur ett internationellt perspektiv har t.ex. hästturism kommit att bli en allt vanligare form av upplevelseturism. Det finns ett flertal positiva exempel från såväl Centraleuropa som från t.ex. England och Irland. Ofta har man genom en genomtänkt planering kunnat finna kombinationer av olika turistaktiviteter, vilket kunnat tillfredsställa olika intressen inom t.ex. den turistande familjen. Infrastrukturen kring hästturism har således kunnat utnyttjas även för andra typer av upplevelseturism.

Till hästturism räknas inte bara traditionell ridning, utan även hästdrivna vagnsekipage, som kan utnyttjas både för tur-verksamhet, och även för t.ex. transfer av turister från allmänna kommunikationsmedel, parkeringsplatser, etc. till turistanläggningar eller andra aktivitetscentra.

Samtidigt som hästturismen skapar nya utvecklingsmöjligheter för t.ex. landsbygdskommuner uppstår det tyvärr i många fall konfliktsituationer, bl.a. mellan markägare och ryttare, men även i olika planeringssammanhang. Många ridskolor har också svårigheter att klara verksamheten då den ideella insatsen är stor och företagsandan kommer i skymundan. Därmed ställs även stora krav på en medveten strategisk organisation för att påvisa vilka fördelar en gemensam syn på hästen och relaterade verksamheter istället kan generera.

Det är därför av stor relevans att stimulera hästens roll i samhällsplaneringen, för att på så sätt få fortsatt tillväxt inom hästnäringen. Hästnäringen kan dessutom generera en levande landsbygd genom att t.ex. smågårdar istället blir hästgårdar, vilket bibehåller och samtidigt kanske även ökar befolkningen på landsbygden. Hästintresset kan alltså utgöra en viktig drivkraft att flytta från staden till landsbygden, och därmed bidra till minskad avfolkning i landsbygdskommuner, samtidigt som servicestrukturer inom regionens gränser upprätthålls.

En generellt ökad efterfrågan på ”hästupplevelser” skapar positiva utvecklingsförutsättningar för regionen i sig, men även för regionens lantbrukare som t.ex. kan producera grovfoder, kraftfoder samt inrätta uppställningsmöjligheter. På så sätt skapas möjligheter även för ett attraktivt öppet landskap.

1.2 Syfte

Syftet med projektet är att:

- undersöka om det finns behov av ett hästcentrum i Skåne Nordost samt att avgränsa verksamhetsidén utifrån tanken att centrat ska stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet
- undersöka möjligheterna att finansiera ett hästcentrum
- finna konkreta fördelar genom samarbetet inom Skåne Nordost och med andra myndigheter inom branschen
- finna lämpliga (externa) samarbetspartners som t.ex. LRF, universitet, näringsliv, etc.

Arbetet skall därmed utgöra ett underlag för skapandet av en utvecklad hästnäring i nordöstra Skåne, med speciellt fokus på ökade satsningar på upplevelseturism. De Nordostskånska kommunerna kan härmed komma att utgöra navet i ett sådant ”hästturism-centrum”.

1.3 Definitioner

Genom att definiera och förklara innebörden av projektets tilltänkta namnförslag, dvs. *Organisation för Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost*, skapas en ökad förståelse för projektets organisatoriska syfte:

Strategi, används för att utveckla t.ex. en organisation. I många sammanhang används också begreppet för att beteckna olika former av planer, och organisationer har ofta strategidokument rörande utvecklingen av verksamheten som helhet eller i avgränsade delar. Strategi används också som beteckning inom ekologin på olika arters metoder för att klara sin överlevnad.

Utveckling, begrepp av delvis skiftande betydelse i olika vetenskaper. Termen skiljer sig från termen förändring, som är mer värdeneutral: utveckling antas oftast ske från ett lägre och mer odifferentierat tillstånd till ett högre, bättre och mer differentierat.

Organisation, större, samordnad grupp med viss målsättning, t.ex. på arbetsmarknaden. Även upprättande av system för något genom planering och ordnande kan benämnas organisation.

Häst, definieras i detta avseende som en resurs för såväl region, som för kommun och kommuninvånare, dvs. brukarna. Hästen kan på så sätt utgöra ett verktyg för många olika positiva aspekter, vilket sammantaget skapar samhällsliga vinster (se bl.a. vidare i kapitlet rörande hästen och dess effekter).

Det innebär kortfattat att den tilltänkta benämningen av organisationen, eller den samordnade gruppen, syftar till att: *genom ett planerat och strukturerat arbete leda en av regionens positiva strategiska resurser, som i detta fall definieras som hästen, till ett högre och bättre tillstånd än vad som idag råder.*

2. Metodik

Det finns idag en växande erfarenhet från olika hästturismsatsningar i både svenska regioner och utomlands. Publicerat material och diverse hemsidor från sådan verksamhet har utgjort basen för den kunskapssammanställning som gjorts i denna rapport. Informationsinsamling för organisationsstruktur i Skåne Nordost har skett genom personliga möten och intervjuer med representanter för verksamheter relaterade till hästnäringen i Skåne Nordost-området. Samtidigt har kontakter skapats inom respektive kommun för att underlätta uppkomsten av en framtida regional hästutvecklingsgrupp.

Personliga möten och intervjuer med representanter för olika projekt och inriktningar för hästnäringen i Skåne Nordost har företagits i samband med utredningsarbetet. Rapporten går dock inte i detalj in på den nationella betydelsen av hästnäringen. Vid intervjuerna har anteckningar förts, varvid eventuella förtydliganden och kompletteringar skett i efterhand. Intervjupersoner har godkänt att materialet kan användas i rapporten. Sammanställningen gör inte heller anspråk på att vara komplett.

Relevant fakta har även insamlats från hemsidor. Vidare har uppgifter erhållits genom litteratur, som har koppling till ämnet.

2.1 Genomförandeplan och tidsplan

Från början definierades uppdraget och nedanstående tidsplan fastslogs:

Inventering av området avseende för hästcentrum väsentliga frågor	2009-06-01—2009-10
Intervjuer	2009-06-01—2009-09
Närverksbyggande	2009-06-01—2009-09
Verksamhetsavgränsning	2009-10-01
Rapportskrivande	2009-08-01—2009-10-31

2.2 Projektets mål

Med utgångspunkt i projektets syfte (se 1.2) ansågs nedanstående mål kunna nås. Projektets mål är därför att:

- Efter avslutat projekt ska kommunerna i Skåne Nordost kunna ta ställning till om det behövs ett lokalt/regionalt Hästkompetenscentrum. Verksamheten ska ha avgränsats. Framtida kompetenser inom centrat liksom rekommenderade framtida parter ska klart framgå.
- Av projektredovisningen ska framgå hur behovet av dialog och samförstånd i viktiga samhälls-, verksamhets- och framtidsfrågor, som berör häst, kan tillgodoses. I redogörelsen ska tas hänsyn till både sektorns och det offentligas sida.
- Slutligen ska förstudien svara på frågan om det behövs flera resurscentra i Skåne samt förslag på lokalisering.

3. Målgrupper för projektet

Huvudmålgrupper för projektet *Organisation för Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost* är kommunala och regionala förvaltningar, markägare, företagare och myndigheter med planeringsansvar. Till detta tillkommer även:

- branschorganisationer inom hästvärlden
- företagare på landsbygden
- utbildningsorganisationer
- ridskolor
- föreningsliv
- enskilda
- yrkesverksamma med knytning till miljöfrågor, planering, etc.

3.1 Projekts koppling till främjande av livskraftigt hästföretagande

Projektet bör generellt fokusera på frågor som är betydelsefulla för hästsektorns positiva utveckling och där det är viktigt att kunna vända negativa trender. Det är också viktigt att projektet som sådant kan vara överförbart till hela landet, och där så många som möjligt kan ta del av resultaten. På så sätt är det viktigt att kunna kommunicera resultaten och göra dem lättlästa och tillgängliga för en stor målgrupp.

4. Hästens organisation, roll och utveckling i Skåne

4.1 Hästen och Skåne

I maj 2001 påbörjades ett arbete avseende behovet av förståelse för samhälls-, verksamhets- och framtidsfrågor rörande hästverksamheter i Skåne. Huvudaktör var LRF Skåne och projektet, som i första hand riktade sig till lantbruks- och landsbygdsföretag med anknytning till häst, kallades Hästen i centrum. Projektet syftade till att förbättra lantbrukets lönsamhet, samtidigt som en levande landsbygd prioriterades. Hästen i centrum skulle också öppna dörrar för att skapa nya former av hästcentra.

Då referensgrupp skulle bildas till projektet var Hässleholms kommun en av de aktörer som var intresserade, och Hässleholms kommun ingick i en av arbetsgrupperna som arbetade med hästcentra. Arbetsgruppen hoppades att ett hästcentrum skulle medverka till att:

- förbättra lantbrukets lönsamhet sammantaget samt i synnerhet i enskilda företag, genom att stimulera hästhållande och hästaktiviteter som kompletterande verksamheter i lantbruket
- vidmakthålla en levande landsbygd, genom boende, företagande och djurhållande på landsbygden med hästaktiviteter och hästintresse som plattform, skapa förutsättningar för utökad samverkan och ökad vi-anda på landsbygden
- öka samverkan mellan olika hästsportinriktningar
- hitta nya former av kompetensutvecklingsmöjligheter
- skapa nya arbetsformer för större utnyttjande av befintliga anläggningar

Inom ett hästcentrum skulle många kompetenser samlas och hästcentrat skulle verka för ett brett innehåll från många relaterade områden som t.ex:

- entreprenörskap
- foder
- utbildning
- tävlingar och spel
- rehabilitering
- turism

Resultatet av satsningen enligt ovan ansågs resultera i:

- arbetstillfällen
- kontaktpunkt för foder – transporter - hästartiklar
- mötesplats för hovslagare – veterinär - terapeuter
- rekreation
- ridbanor – terrängbanor – hinder – travbanor - ridhus
- ökat samarbete mellan de olika hästsporterna

En väsentlig fråga var om det räckte med ett hästcentrum i Skåne. Gruppen ansåg att med tanke på den stora mängd hästar som finns i länet och med erfarenheten att befolkningen gärna vill att aktiviteter sker ”nära” borde flera centra bildas i olika regioner. Projektet Hästen i centrum fortlever genom Hästen i Skåne.

4.2 Hästen i Skåne

Hästen i Skåne är ett EU-finansierat projekt genom landsbygdsavdelningen på Länsstyrelsen i Skåne och drivs av Region Skåne, kommunförbundet Skåne och LRF Skåne. Målsättningen med projektet är att genom god utveckling främja Skånes hästverksamheter och olika näringsgrenar, samt att verka för en bärkraftig hästnäring och en positiv utveckling genom hästnäringen i hela regionen. Arbetet i projektet Hästen i Skåne leds av en styrgrupp sammansatt av representanter från Region Skåne, Kommunförbundet Skåne, LRF Skåne, Länsstyrelsen och Nationella Stiftelsen (Hästen i Skåne, 2009).

Hästen i Skåne strävar efter att belysa:

- utvecklingen av samarbetet mellan de olika delarna av regionens hästverksamhet
- hästens hälsa och välbefinnande i dagens samhälle
- hästens ekonomiska och sociala värden
- behovet av varor och tjänster inom hästverksamheten
- utbildningsbehovet inom hästverksamheten
- möjligheter till utveckling och tillväxt inom hästrelaterad verksamhet
- hästens inverkan på miljö- och samhällsplanering (Hästen i Skåne, 2009).

4.3 Hästen och Skåne Nordost

Kommunerna Perstorp, Östra Göinge, Osby, Hässleholm, Bromölla, Kristianstad och Hörby bildar tillsammans Skåne Nordost. Tillsammans har kommunerna ca 200 000 invånare och regionen utgör en tredjedel av Skånes yta. Genom kommunsamarbetet skapas även en gemensam arbets- och bostadsmarknad.

Samarbetet inleddes först inom turism och näringslivsutveckling, men har sedan fortsatt inom andra kommungemensamma intresseområden. Skåne Nordost verkar för att göra saker tillsammans och ser klara fördelar med gemensamma satsningar.

2004 beslöts det vid ett chefsgruppsmöte att det skulle startas en hästgrupp, vilken hade som uppgift att främja en positiv befolkningsutveckling genom att befästa, utveckla och presentera en attraktiv miljö för boende, besökande och företagande. Anteckningar förda vid möten med hästgrupper i Skåne Nordost¹ då Perstorp, Nyföretagarcentrum Kristianstad och Bromölla, Östra Göinge kommun och Hässleholms kommun var närvarande vid hästgruppsmötena.

Målsättningen med hästgruppsmötena har varit att stärka samarbetet mellan kommunerna, samt förbättra attraktionskraften och befolkningsutvecklingen i regionen. I det sammanhanget fastslogs det tidigt att hästnäringen i regionen bör vara en verksamhet som med gemensamma insatser kan stärka regionen. En förutsättning för detta har varit att attityden till hästar och hästverksamhet är positiv, och att regionen är känd för att vara hästvänlig.

Arbetsuppgifter har bl.a. varit att inventera och redovisa de resurser i form av ridskolor, anläggningar m.m. som finns i respektive kommun, och det har i samband härmed diskuterats försäkringsskydd och ridsportförbundets inställning till privata ridskolor. En annan viktig frågeställning har varit vilka risker och möjligheter det finns med att driva hästfrågor på

---

¹ Möten gjorda 2004-08-23, 2004-09-14, 2004-10-04 och 2004-11-29

kommunal nivå. Är det risk att man drar igång något som skapar en stor entusiasm utan ekonomisk förankring och som i nästa skede kan spricka?

Vid chefsgruppen Skåne Nordosts möte i Drakamöllan 2004-03-22—2004-03-23 beslöts att starta en hästgrupp. Chefsgruppen beslöt att arbetsuppgifterna skulle vara att med utgångspunkt från ”den stora hästindustrin” främja en positiv befolkningsutveckling genom att befästa, utveckla och presentera en attraktiv miljö för boende, besökande och företagande, samt att:

- utnyttja de möjligheter som förändringar i jordbrukspolitiken ger
- finna konkreta fördelar genom samarbetet inom Skåne Nordost
- stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet med hjälp av arbets- och projektgrupperna: Barnfamiljer, Barn- & Utbildning, Turism, Näringsliv, Samhällsbyggnad, Mark- & Exploatering, Miljö, Social, Arbetsmarknad, BoRunda 2006 samt Marknadsföring
- finna lämpliga externa samarbetspartners som t ex naturbruksgymnasier, Högskola, LRF etc.

Chefsgruppen presenterade även sammansättning samt förslag till arbetssätt för en hästnäringssamordning vilket innebar att en projektgrupp bildades av representanter från ovan nämnda kompetensområden med uppgift att presentera förslag till projektupplägg. Till sammankallande utsågs Ritva Nilsson, Hässleholms kommun och Lars Johnsson, koordinator för Skåne Nordost. Projektet lades vilande vid årsskiftet 2006/07.

Inom denna region finns för övrigt goda förutsättningar vad avser samordning av hästverksamheter, eftersom det bl.a. i Hässleholm finns ca 2000 hästar, 1200 föreningsmedlemmar i olika ridklubbar, 2 större ridanläggningar, flera privata ridskolor, 20-talet professionella hästverksamheter, områden avsatta för hästboenden och planerade ridleder. I Kristianstads och Bromölla kommuner finns bl.a. 13 hästföreningar, 20-talet hästföretag och i Kristianstads kommun finns ca 2500 hästar.

4.4 Hästen och Hässleholm

Parallellt med detta arbete påbörjade Hässleholms kommun ett utvecklingsarbete kring hästen och hästverksamheter i kommunen. I samband med ett hästmöte som kommunen anordnade i maj 2004 bildades en liten projektgrupp för att kartlägga och hitta möjligheter för en utvecklingsbar hästnäring i Hässleholm. Gruppens sammansättning skulle spegla branschens olika områden som avel, anläggning, föreningar, tävlingar, LRF, djurskyddsaspekter mm. Kommunledningskontorets utvecklingsavdelning fick i uppdrag att driva arbetet.

Under arbetet konstaterades att det saknas ett forum att förbättra hästkunskaperna samt någon form av nätverk för att utbyta erfarenhet. Dessutom konstaterades både i samband med arbetet inom Skåne Nordost och vid arbetet inom Hässleholms kommun att häst och hästrelaterade frågor i hög grad är en kommunal angelägenhet. Det handlar om boende, fritid, miljövård, näringslivsutveckling, samhällsplanering, rehabilitering, turism, utbildning och mycket mera.

Anteckningar finns förda vid möten² då representanter från privata verksamheter har varit närvarande, som t.ex. SbWR, Skånska Ridsportförbundet, Naturbruksgymnasiet Osby, Naturbruksgymnasiet Önnestad, Hässleholms Ryttarförening, LRF och Hässleholms kommun.

Att samordna alla engagerade, organiserade och delaktiga intressenter i Häst i Hässleholm har tidigt visat sig vara en av arbetsgruppens viktigaste uppgifter. Andra genrellt frågeställningar som diskuterats är bl.a. vilka förutsättningar (verifierad kunskap, djur- och miljöskydd) som krävs för att starta en ridklubb, samt hur utformning och sammansättning av utbildningsmaterial skulle kunna se ut.

En av de tidigaste frågeställningarna arbetsgruppen arbetade med var att definiera begreppet ”Hästkommun” och vilka kännetecken eller identifikationer som kan associeras med en sådan. Mål och syfte med projektet sammanfattades också till målsättningen, att ”Skapa en struktur för hästnäringen i kommunen, där Hovdala kan vara en strategisk utgångspunkt”. Syftet var således att:

- öka kompetensen,
- öka tillgängligheten,
- öka samarbetet,
- underlätta för specialinriktningar,
- generera ekonomi för föreningar och företag,
- öka kommunens attraktionskraft,
- undersöka förutsättningarna att arrangera någon större samlad nationell (internationell) tävling, samt att
- skapa större möjlighet för ungdom att utöva hästsport

Redan i ett tidigt skede belystes relevansen av ett Hästcentrum, då det inom gruppen diskuterades finansieringsformer och möjligheter för en sådan verksamhet. Målsättningen var också att hästcentrat var tvunget att kunna bära sig och drivas av näringarna. Gruppen är också överens om att centrat måste vara centralt beläget, omfatta alla hästraser, omfatta alla aktiviteter samt ha en gemensam värdegrund. Det diskuterades att upprätta en skiss och en checklista över hur ett Hästcentrum kan vara utformat och vad det kan erbjuda.

5. Regionala tillväxtaspekter kopplade till hästnäringen

Hästnäringen är idag den femte största inkomstkällan för jordbruket och bidrar även till att hålla landskapet öppet och till att upprätthålla hävden och därmed de betesgynnade växterna (Pedersen, 2004). Företag i Sverige som bedriver verksamheter med inriktning mot turism omsätter årligen ca 200 miljarder kronor (NS, 2008).

² Möten gjorda med arbetsgruppen Häst i Hässleholm från 2004-05-06, 2004-08-19, 2004-09-08, 2004-09-29, 2004-11-04 och 2004-12-09

Verksamheter som är kopplade till hästturism är många. Exempel på hästturism är utflyktsridning, turridding, långfärdsridning och vildmarksridning, rid- och körleder, häst- och vagnsuthyrning, sightseeing med häst och vagn, bed & breakfast samt uthyrning av häst och kurser i häst/hästutbildning (Wennebro, 2004). Enbart i sydöstra Skåne finns hoppning, dressyr, fälttävlan samt westernridning, islandshästridding, klassisk dressyr, körning, trav och galopp, etc. Dessutom finns även avelsverksamhet representerat (Wallström, 2006).

Hästturism ger intäktsmöjligheter och arbetstillfällen, framförallt på landsbygden (Wennebro, 2004). En hästturist är beredd att betala mellan 700-1200 kr per upplevelsedygn. Detta inkluderar hästaktiviteter, mat samt övernattning. Bortsett från dessa intäkter kan transportföretag, bensinmackar, lantbruksföretag med foderförsäljning, m.m. få ökat kundunderlag (Bexelius, 2003). Det finns en uppskattning att var tionde häst genererar ett helårsarbete (Håkansson, 2006).

Hästens funktion i samhället har visat sig vara positiv ur turismsynpunkt. En organiserad hästverksamhet i regionen kan generera ekonomiska fördelar för hästnäringen i sig, men även för andra, regionala verksamheter. För att locka turister, såväl svenska som utländska, kan därför fullserviceaktiviteter skapas. Dessa fullserviceaktiviteter på upp till en vecka kan utvecklas som bokningsbara paket inkluderande resor, mat, logi, hästaktiviteter, men även icke hästanknutna aktiviteter för de familjemedlemmar som har andra intressen än häst.

Möjligheterna att rida och ta del av hästupplevelser i Skåne är många. Idag finns hästrelaterade verksamheter på olika ställen i landskapet, vilka tillsammans med andra näringsverksamheter skulle kunna erbjuda intressanta helhetslösningar för turister eller besökare. För att inte skapa konkurrens mellan olika hästnäringar och verksamheter i regionen bör en tydlig livsstilsprofilering skapas. Denna livsstilsprofilering kan t.ex. innebära att de olika hästverksamheterna samarbetar med gemensamma upplägg för turister och andra besökare.

Fördelen i Skåne är att det redan, som tidigare nämnts, finns en variation i hästutbudet med bl.a. turridding, ridning på islandshästar, westernridning, klassisk ridning och ponnyridning. Denna variation skapar alltså en god utgångspunkt, som kan följas upp med ytterliggare samarbeten med andra verksamheter inom Skåne, som t.ex. golf, fiske, cykel, kulturupplevelser, bågskytte och pistolskytte, vandring på Skåneleden, SPA, etc.

En ökad efterfrågan på ”hästupplevelser” i Skåne skapar positiva utvecklingsförutsättningar även för lantbruket i regionen. Lantbruket kan producera grovfoder, kraftfoder samt bidra med eventuella hästuppställningsmöjligheter. Hästen behöver bl.a. hö, halm, betfor och havre. Lantbrukare, som kan skapa olika helhetslösningar med t.ex. foderproduktion och hemkörning av foder, kan bidra positivt. Lantbrukare eller andra markägare har även möjlighet att arrendera ut mark till betesdrift, och kan på så sätt ta emot hästar på t.ex. sommarbete.

Region Skåne bekostade under 2007 en utredning som skulle ta fram förslag till en regional ridled vilken var tänkt att genomkorsa hela Skåne, från sydväst mot nordost. Denna regionala ridled skulle således motsvara den befintliga ”Skåneleden” för vandrande motionärer. Det är sedan tänkt att det utifrån denna regionala ridled skall löpa ut förgreningar mot olika regioner, där man tagit fasta på hästrelaterade verksamheter i planeringen. Det framtagna förslaget visade på goda möjligheter att t.ex. samordna en regional ridled med redan befintliga vandrings- och turiststråk. Ofta kunde även ridleder samordnas med banvallar eller i vissa fall

med cykelleder. Inom utredningen togs fram ett flertal goda exempel, där kommuner lämnat utrymme för framtida hästturism i samband med infrastrukturplaneringen.

5.1 Hästen och dess positiva aspekter

Umgänge med hästar har många positiva aspekter, bl.a. för folkhälsan, ungdomars mognad och deras sociala utveckling. Hästar engagerar och skapar meningsfull och utvecklande fritid för ungdomar (Bexelius, 2003).

Länge har ett liv nära naturen kommit att uppfattas som en av grunderna till god hälsa för människan. Ett billigt sätt att förebygga psykisk och fysisk ohälsa är att prioritera tillgång till friluftsliv och rekreationsmöjligheter. Regionen, men även kommunerna, har både möjlighet och skyldighet att arbeta för en god utemiljö. Ridverksamheten har många fördelar och uppfyller en social funktion, där hästnäringen kan kopplas till olika målgrupper.

Hästen fungerar som en positiv fritidssysselsättning för bl.a. ungdomar, och har även visat sig fungera som nyttig handikappidrott. Ca 500 000 svenskar är på något sätt aktiva med någon form av hästsport. 85 % av dessa är kvinnor och flickor (Pedersen, 2001). Hästens betydelse i andra behandlingssammanhang som t.ex. vid utbrändhet och andra sjukdomar som övervikt m.m. är också viktig att framhålla (Wallström, 2005).

6. Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost (SHSN)

6.1 Synpunkter gällande en regional Strategisk Hästutvecklingsgrupp

Nedan belyses olika perspektiv från ansvarig för den fysiska planeringen i en av kommunerna. Diskussionen belyser även i viss mån betydelsen av hästnäringen som ett kommunalt utvecklingsintresse:

Finns det ett grundläggande behov av ett hästcentrum i Skåne Nordost? Om ja, varför?

Svar: Vad jag förstår avser inte frågan en fysisk etablering av detta centrum utan syftar på ett hästcentrum ur en organisatorisk synpunkt! Ja ett behov finns säkert då hästnäringen omsätter mycket pengar och kan för kommunerna i Skåne Nordost vara en viktig utvecklingsfaktor. Fysiskt och strukturellt är hästverksamhet komplicerat. Det är många intressenter inblandade, som äger frågan eller blir inblandade på olika sätt. Kommunerna äger frågan bara till en mindre del och är beroende av, förutom regionala myndigheter även markägare samt boende på landsbygden, hästägarna själva m.fl.

Hur kan ett hästcentrum stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet?

Svar: Ett hästcentrum skulle kunna bli katalysatorn och kunskapsbanken för alla inblandade och direkt eller indirekt stödja utvecklingen.

Hur skulle ett hästcentrum, vid behov, kunna finansieras?

Svar: Det har jag egentligen inget svar på. Men troligtvis, förutom genom näringen själva, med bidrag från kommuner och region.

Vilka fördelar skulle ett hästcentrum kunna generera genom samarbetet inom Skåne Nordost?

Svar: Få en samordnad bas för utvecklingsarbetet inom Skåne nordost samt skapa ett större ekonomiskt underlag och en samsyn kommunerna emellan.

Vilka organisationer/föreningar/myndigheter/branscher/näringsliv/utbildning skulle kunna vara lämpliga samarbetspartners inom ett hästcentrum?

Svar: Hästägare med intressenter, markägare, LRF, kommunerna, Region Skåne, företag inom näringen (leverantörer, uppfödare, ridinstruktörer, mfl.) mfl, mfl.

Vad är viktigt att belysa i ett hästcentrum, vilka aspekter/åtgärder bör prioriteras i ett kommande verksamhetsarbete?

Svar: Utåtriktad information till bl. a. boende på landsbygden, markägare mfl. Samordning och tydliggörande av myndighetskraven i regionen. Ta initiativ till, och stödja, projekt som är gemensamma och av vikt för hästägandet och näringen.

Nedan belyses olika perspektiv från ett kommunalråd:

Finns det ett grundläggande behov av ett hästcentrum i Skåne Nordost? Om ja, varför?

Svar: Ja, definitivt. Samhället håller generellt sett på att glömma bort landsbygdskunskap. Nu börjar man dock se värdet i gamla kunskaper, som t.ex. värdet i hästen. Hästen genererar även en upplevelseturism. En annan aspekt som är viktigt att framhäva är hästens förmåga till att hålla landskapet öppet och levande, eftersom många som bosätter sig på landsbygden har eller skaffar sig häst. Bland annat är det svårt att finna möjligheter till öppet landskap i Norra Skåne, där hästen skulle kunna fungera som ett komplement till bl.a. beteshållning.

Hur kan ett hästcentrum stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet?

Svar: Genom kunskap, goda exempel, nätverk samt att självt vara ett gott exempel. En drivande kraft är dock viktig i en sådan organisation. Den kraften/krafterna skall fungera som katalysatorer till övrig hästverksamhet.

Hur skulle ett hästcentrum, vid behov, kunna finansieras?

Svar: Bland annat skulle ett Naturbruksgymnasium kunna engageras, eftersom det där ofta finns pengar att tillgå. Det är dessutom en flexibel verksamhet med stor kunskap. Annars skulle även Skåne Nordost kunna finansiera den administrativa delen av organisationen. Det bör fokuseras på en offentlig finansiering, eftersom det kan vara oerhört svårt att få näringsliv och privata organisationer att gå in med finansiering. Naturbruksgymnasium kan även generera APU-platser till organisationer och verksamheter, och på så sätt skapa ekonomiska möjligheter för de delaktiga i en hästorganisation.

Vilka organisationer/föreningar/myndigheter/branscher/näringsliv/utbildning skulle kunna vara lämpliga samarbetspartners inom ett hästcentrum?

Svar: LRF är en viktig och intressant grupp, som kan anses vara markägare, kundgrupp samt agera för en allmän landsbygdsrelation.

Vad är viktigt att belysa i ett hästcentrum, vilka aspekter/åtgärder bör prioriteras i ett kommande verksamhetsarbete?

Svar: Att skapa delaktighet för alla som är aktiva inom hästsektorn.

Nedan belyses frågorna ur ett kommunalt samordnarperspektiv. Detta perspektiv belyser bl.a. samordningens och kunskapens betydelse i en organisation:

- Finns det ett grundläggande behov av ett hästcentrum i Skåne Nordost? Om ja, varför?

Svar: Svar ja. Kommunerna har tidigare haft kompetens (djurskyddsinspektörer) som kunnat vägleda och ge råd. Denna funktion har flyttats till länsstyrelsen och det känns i vart fall som att den övervakande och inspekterande rollen överväger idag och att den förebyggande får mindre utrymme. Enskild hästägare har längre till svaren. Tanken är ju att centrat ska kunna fylla (grå)zonen mellan myndigheter – ridsportförbund - längre utbildningar - forskning och bidra med att lämna uppgifter om olika fack som kan vara nyttiga/finnas behov av att komma i kontakt med, t.ex. foderproducenter, hovslagare mm. Centrat ska kunna vara remissinstans, kunna ordna studiecirkel, föreläsningar mm för kompetensutveckling för dem som inte vill satsa på gymnasie- eller högskoleutbildning.

- Hur kan ett hästcentrum stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet?

Svar: Företagare ska kunna få anpassat stöd och hjälp kring hur hästrelaterade verksamheter kan utvecklas. Ett centrum kan lyfta och belysa vilka som finns och vilka som behöver finnas. Ridleder kan samordnas mellan olika kommuner. En arena som kan vara saklig om än kanske inte neutral.

- Vilka fördelar skulle ett hästcentrum kunna generera genom samarbetet inom Skåne Nordost?

Svar: Samsyn i t ex planeringsfrågor, gemensam röst i samband med olika planförfaranden etc. Sätta hästrelaterade samhällsfrågor på agendan.

- Vilka organisationer/föreningar/myndigheter/branscher/näringsliv/utbildning skulle kunna vara lämpliga samarbetspartners inom ett hästcentrum?

Svar: Regionen - kommunförbundet – länsstyrelsen (landsbygd/planering/djurskydd)- branschföretag - skolan (Gy och högskola), veterinärer, hovslagarföreningar - enskilda kommuner eller kommuner i samverkan – ridsportförbundet - ridskolor/ryttarföreningar.

- Vad är viktigt att belysa i ett hästcentrum, vilka aspekter/åtgärder bör prioriteras i ett kommande verksamhetsarbete?

Svar:

- Kunskap och kompetens
- Markägarfrågor/Allemansrätt
- Kommunal planering
- Säkerhet
- Förebyggande verksamhet

Nedan belyses perspektiven från en privat aktör som bedriver hästrelaterad verksamhet:

- Finns det ett grundläggande behov av ett hästcentrum i Skåne Nordost? Om ja, varför?

Svar: Ja, det finns absolut ett grundläggande behov åtminstone av att få en samlad kunskap i en organisation som omfattar många relaterade intressen, många grupper som t.ex. markägare, planeringsfolk osv. Det är viktigt att det blir något av detta eftersom det har stått och stampat i många år vilket kanske gör att man till slut tröttnar. Det har varit för mycket prat tidigare som inte lett fram till någonting, trots goda intentioner.

- Hur kan ett hästcentrum stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet?

Svar: Genom att så många grupper som möjligt träffas och arbetar tillsammans. Det finns många positiva effekter i form av att många företagare kan samverka inom olika aktuella hästfrågor.

- Hur skulle ett hästcentrum, vid behov, kunna finansieras?

Svar: Kanske en del genom regionen eller kanske andra myndigheter. Annars har jag ingen aning. Det är kanske något som kan komma att lösas allteftersom man ser hur organisationen kan komma att arbeta, och med vilka frågor.

- Vilka fördelar skulle ett hästcentrum kunna generera genom samarbetet inom Skåne Nordost?

Svar: Naturligtvis är kunskap från olika håll en stor fördel. Det gäller inte bara kunskap om hästen, utan även om turism och marknadsföring generellt, eftersom det är relativt nya områden för många privata aktörer inom hästområdet. I slutändan är det dock mycket viktigt att ha en gemensam marknadsföring.

- Vilka organisationer/föreningar/myndigheter/branscher/näringsliv/utbildning skulle kunna vara lämpliga samarbetspartners inom ett hästcentrum?

Svar: Region (Skåne Nordost), markägare är viktiga att ha med, men även myndigheter. Det är som sagt bra med bredd.

- Vad är viktigt att belysa i ett hästcentrum, vilka aspekter/åtgärder bör prioriteras i ett kommande verksamhetsarbete?

Svar: Det är viktigt med marknadsföring, utbildning på hästsidan eftersom det har skett en förändring i attityden till hästen i samhället. Man har en helt annan värderingsgrund idag jämfört med tidigare, där man tyvärr ser hästen mer som en människa.

Vad som dock är viktigt att tänka på i en organisation är att få alla intressenter att "dra åt samma håll" samt att hålla ihop en bred massa med stor kunskap och god vilja. Frågan är om alla särintressen bör slås ihop till en gemensam organisation? Problemet kan i sådana fall bli att vissa intressen bör leva under egna direktiv för att inte "kvävas" bland övriga särintressen. Kan också bredden och differentieringen skapa problem för informationsspridning och informationssökning? Kan organisationen verka för informationsspridning rörande t.ex. djurskyddsfrågor, hästagarutbildning etc.?

Nedan belyses perspektiven från en annan privat aktör som också bedriver hästrelaterad verksamhet i regionen som bl.a. belyser relevansen av att inte bara göra ytterligare en hästorganisation:

- Finns det ett grundläggande behov av ett hästcentrum i Skåne Nordost? Om ja, varför?

Svar: Ja, jag tror att det finns ett behov av ett hästcentrum. Anledningen är det finns mycket aktiviteter kring häst, både när det gäller hästföretag och för privatpersoner. Det finns mycket kunskap i området och säkert också mycket frågor och funderingar. Finns nog också en hel del tankar på vidareutveckling. Detta kan gälla allt från att hyra ut stallplats till att ordna kurser, börja sälja hästfoder m.m. m.m. Samtidigt är det viktigt att man inte gör samma saker som redan är gjorda av olika organisationer. Jag tänker mig ett hästcentrum mest som ett ställe att söka information på.

- Hur kan ett hästcentrum stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet?

Svar: Jag tror att Skåne Nordost har en fantastisk utvecklingsmöjlighet när det gäller att bli ett känt hästområde. Här finns bra natur, fina ridvägar och än så länge rimliga priser på mindre gårdar. I dag jobbar varje företagare (alla fall de flesta) själv med att både driva företag och försöka nå ut till kunder. Här bör en samordning kunna bidra till ökat företagande. Ett exempel från egna verksamheten är antalet danskar som ökar för varje år. De flesta kommer från Köpenhamnsregionen, och flera av dem har sagt att danskarna börjar prata om att det är mycket bra att åka till norra Skåne och rida. Här finns en mycket stor folkgrupp att vända sig till, vilket skulle bidra till fler övernattningar, fler besök på andra aktiviteter m.m. om ridturisterna ökade. Jag vill gärna veta hur jag som liten företagare kan nå fler danskar, men jag vet inte i vilken ände jag ska börja.

- Hur skulle ett hästcentrum, vid behov, kunna finansieras?

Svar: Kan inte svara exakt på denna fråga. Men det finns ju gott om medel att söka för att utveckla landsbygdsturism. Här är åter problem för den enskilde företagaren som inte hinner och orkar att sätta sig in i vilka möjligheter som finns.

- Vilka fördelar skulle ett hästcentrum kunna generera genom samarbetet inom Skåne Nordost?

Svar: Denna fråga har jag delvis svarat på. Det finns intresse för ridturism som i sin tur genererar besök på andra platser i trakten.

- Vilka organisationer/föreningar/myndigheter/branscher/näringsliv/utbildning skulle kunna vara lämpliga samarbetspartners inom ett hästcentrum?

Svar: Jag har inte kunskap att svara på denna fråga. Kommunernas hästgrupp är ju ett exempel där man kan börja att fundera vidare. Jag tycker själv att det som är mest fantastiskt med denna del av Skåne är den fina naturen. Åter igen är det bara några timmars bilresa från Köpenhamn och en timma från Malmö. Det vi kan erbjuda här finns det inte på närmare håll från dessa båda storstadsregioner. Vi kanske ska samverka med andra branscher som erbjuder naturupplevelser? När det gäller organisation så är kanske Hästen i Skåne ett alternativ? Samtidigt så känns det som om det idag är så populärt att hela tiden skapa nya organisationer. I Skåne har ju t.ex. både Region Skåne och LRF redan gjort en hel del kring hästverksamhet. Viktigt alltså att inte göra något som redan är gjort, utan mer en samordning av det som finns, så den enskilde hästföretagaren/hästägaren kan få överskådlig information.

- Vad är viktigt att belysa i ett hästcentrum, vilka aspekter/åtgärder bör prioriteras i ett kommande verksamhetsarbete?

Svar: Ett hästcentrum måste göras känt så att alla som kan ha nytta av det känner till dess existens. Och som sagt en överskådlig samordning av det som är gjort, och givetvis en möjlighet att ta tag i nya behov som växer fram.

6.2 Den Strategiska Hästutvecklingsgruppens struktur

Gruppens sammansättning bör bestå av ett brett utbud av kompetens, dvs. kompetens och resurspersoner för att generera ständig utveckling inom hästområdet och andra områden. Det betyder att gruppen av relevanta resurspersoner bör omfatta myndigheter med planeringsansvar, yrkesverksamma med knytning till miljöfrågor och planering, markägare, hästföretagare och verksamma inom hästsektorn samt andra sektorer. Det betyder även att branschorganisationer inom hästvärlden, företagare på landsbygden, utbildningsorganisationer, ridskolor, föreningsliv såsom ideella föreningar bör utgöra viktiga kompetenser eller resurser inom den Strategiska Hästutvecklingsgruppens struktur.

Strukturen skulle därför kunna vara en fungerande organisation där gemensamma frågor, och samverkan mellan organisationens kompetenser, stärker hästens ställning i regionen. Organisationen bör således företräda hästen samt vara ett ansikte utåt där man kan få svar vid eventuella frågor. Samverkan kan gälla frågor rörande säkerhet, utbildningsfrågor, hästföretagande, utbildning, handel och lokal/regional samverkan. Frågor inom organisationen bör inte enbart avhandla värden som ridning och vagnskörning, utan även särintressen som t.ex. forskning, utbildning, rådgivning, ledarskap och ridskolor.

6.3 Förslag på organisation för Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost (SHSN)

Hässleholms kommun har som tidigare nämnts redan tidigare aktivt försökt verka för att etablera en organisation kring häst- och ridledsfrågor. Det tidigare arbetet, dels i Hässleholm men även i Skåne Nordost, bör ligga till grund för organisationen gällande en Strategisk hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost. Det finns på så vis ingen anledning att uppfinna hjulet på nytt. Däremot krävs en ny förankring av en hästorganisation i Skåne Nordost, där det sedan tidigare redan sker en väl fungerande samverkan inom andra områden. Detta är ett led i att hästen på senare tid uppmärksammas som en resurs istället för ett problem i regionen.

Det finns många fördelar med en regional hästutvecklingsgrupp. Det finns bl.a. god grund för nätverksbyggande där kompetensen och erfarenheten är stor gällande hästrelaterade frågeställningar. Uppbyggandet av en Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost är därför tänkt att generera ett gränsöverskridande helhets- och nytänkande, men med grund i tidigare erfarenheter, inom såväl hästverksamheter som andra relaterade verksamheter. De tidigare problemen, men framförallt lösningarna har definierats utifrån samhälleliga behov och praktiskt genomförbara möjligheter.

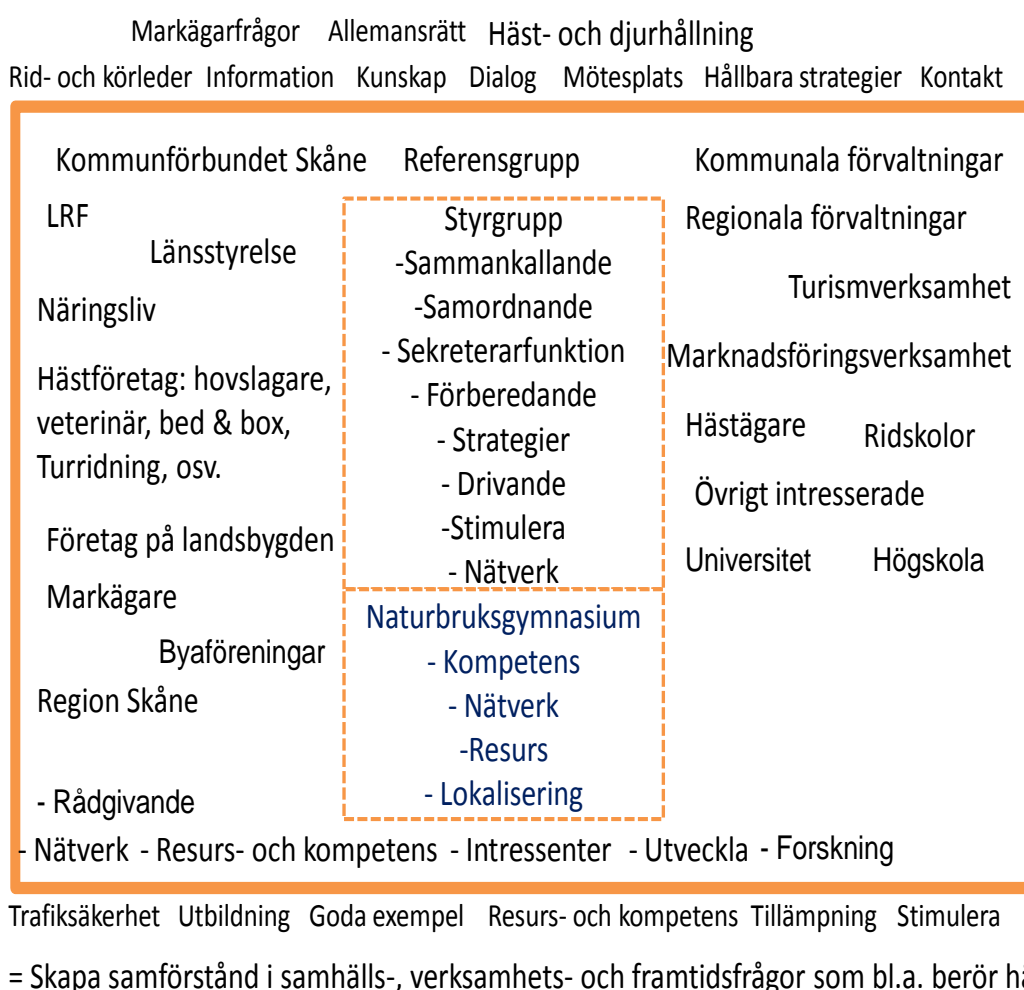
Det finns idag en stor kompetens i regionen inom bl.a. hästsektorn, inte bara vid privata verksamheter, utan även inom t.ex. Hässleholms kommuns kärnverksamhet, och relaterade gymnasieskolor. Denna kompetens kommer således också att samordnas och marknadsföras genom hästutvecklingsgruppen. Det har visat sig att det sedan en lång tid tillbaka finnas en vilja att kunna mötas och kommunicera även över många andra olika hästrelaterade och kommunala samt regionala kärnverksamheter, som t.ex. utbildning, planering och andra strategier. På så sätt skapar uppbyggandet av en organisation dessutom en gemensam arena där intressenterna på ett unikt och aktivt sätt kan verka. Hästutvecklingsgruppen är även tänkt att generera ett framtida uthålligt lärande och kunskapsspridande om nya strategiska lösningar relaterade till hästbranschen och närliggande strategiska frågeställningar. Uppbyggandet av en Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost syftar på så sätt till att:

- genom samverkan mellan region, näringsliv och gymnasieskolor agera och verka såväl lokalt som regionalt som att kunna fungera som goda exempel nationellt och internationellt för att sprida kunskap från hästutvecklingsgruppen
- skapa ett aktivt forum för kreativa aktörer inom hästnäringen och kärnrelaterade verksamheter inom kommuner och region
- skapa långsiktigt nätverksbyggande för att kunna säkerställa en hållbar hästplanering i samhället samt att finna metoder och samarbetspartners för att praktiskt kunna tillämpa funna resultat och goda idéer
- skapa samverkan och samarbeten över såväl ämnesgränser som företagsgränser genom att många aktörer aktivt arbetar för konceptet ”strategisk hästutveckling”, vilket innebär en integration av samtliga hästverksamheter för att skapa komplement, inte konkurrens.
- finna och vidareutveckla ”verktyg” för ett uthålligt samhälle med fokus på strategiska verktyg som t.ex. ridleder, bed & box och turism
- skapa förståelse hos kommuninvånare, med fokus på tidigare definierade målgrupper för att erhålla ett hållbart synsätt på hästrelaterade frågeställningar. På så vis formas framtida beteenden och planeringsmönster.
- visa att Skåne Nordost med dess mångfacetterade kompetenser utgör en viktig mötesplats för olika aktörer från såväl näringsliv och kommunal/statlig sektor som från näringslivet.

Organisation kring den Strategiska Hästutvecklingsgruppen bör ledas av en styrgrupp (Fig.1). Denna styrgrupp bör vara sammankallande, samordnande, förberedande, drivande, stimulerande samt ha klara strategier om organisationens verksamhet. Styrgruppen arbetar även för att ständigt uppdatera och aktualisera organisationens nätverk. Men att styrgruppen skall vara nätverksbyggande är inget ändamål i sig, utan det handlar snarare om att vara sammankallande för regionens relaterade verksamheter. Det är även tänkt att organisationen kan vara remissinstans.

Naturbruksgymnasiet i Önnestad skulle kunna fungera som en god resurskompetens inom området samt med ett brett nätverk och god erfarenhet. Naturbruksgymnasiet skulle dessutom kunna vara platsen för den fysiska lokaliseringen vid styrgruppsmöten, referensgruppsmöten eller arrangerandet av föreläsningar, utbildning, studiecirkel eller work-shops.

Till referensgruppen bör en så bred kompetens som möjligt kunna knytas från olika förvaltningar, organisationer, myndigheter eller andra intressenter vara delaktiga och engagerade. Förslagsvis bör gruppen av intressenter omfatta kommunförbundet Skåne, LRF, länsstyrelse, näringsliv, hästföretag, företag på landsbygd, byaföreningar, markägare, Region Skåne, kommunala och regionala förvaltningar, turismverksamhet, marknadsföringsverksamhet, hästägare, ridskolor, universitet, högskolor samt övrigt intresserade.

Figur 1. Organisationsschema för Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost.

Frågeställningar eller diskussionspunkter som hästutvecklingsgruppen skulle kunna arbeta med är bl.a. markägarfrågor, allemansrätten, häst- och djurhållning, rid- och körleder, informationsspridning, trafiksäkerhet, relevant och aktuell utbildning, tillämpning av goda exempel osv. Genom att bearbeta relevanta frågeställningar skapas ett samförstånd i samhälls-, verksamhets- och framtidsfrågor som rör häst. På så sätt genererar hästen potential och bör således ses som en resurs och inte ett problem inom regionen.

Genom Uppbyggandet av en ”Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost” skapas därför en naturlig mötesplats för många företrädare inom hästsektorn, där kommuner i nordöstra Skåne, med stora tillgängliga naturområden, på ett naturligt sätt är navet och mötesplattformen. Vidare hjälper hästutvecklingsgruppen till att sprida kunskap om olika framgångsrika strategier och andra goda exempel.

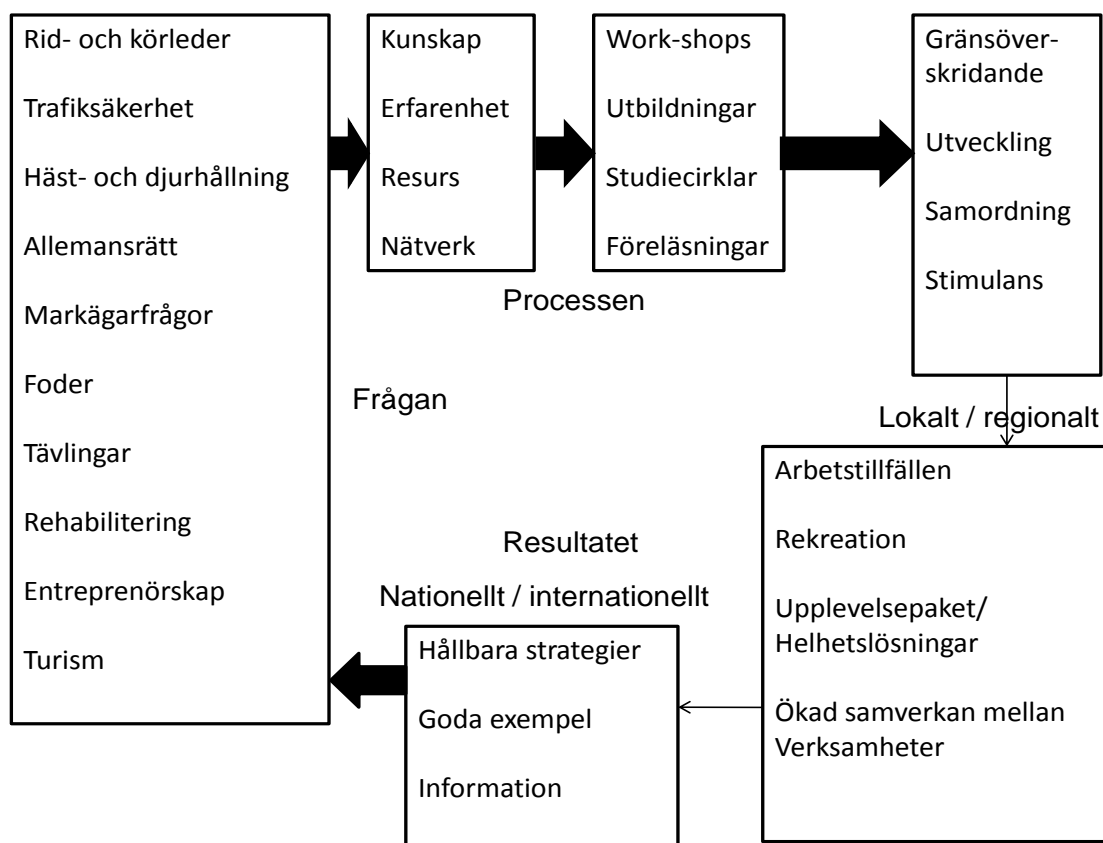
6.4 Syftet med en Strategisk Hästutvecklingsgrupp inom Skåne Nordost

Ett regionalt hästkompetenscentrum är ett kunskapscentrum för frågor som berör hästen i samhället, med målsättning att bidra till en positiv utveckling för hästsektorn. Regionala hästkompetenscentrum finns redan i dag på några håll i landet och har där bidragit till en positiv utveckling för hästsektorn, för de hästanknutna företagen likaväl som för hobbyutövarna. Regeringen inleder under 2009 en satsning på utveckling av regionala hästkompetenscentra, som finansieras genom programmet för Livskraftigt hästföretagande. Dessa centra ska bidra till att effektivisera hanteringen av för samhället angelägna hästanknutna frågor i alla delar av landet. Förväntade resultat är bland annat höjd kompetens hos hästföretagare, effektivare samordning och hantering av kommuners och regioners hästfrågor och fler livskraftiga hästföretag som kan ge varaktig sysselsättning i många landsbygder (Regeringen, 2009).

Syftet med den Strategiska Hästutvecklingsgruppen är därmed, och som tidigare nämnts, att skapa samlad kunskap och erfarenhet inom hästutvecklingsgruppens struktur och verksamhet. Själva tillvägagångssättet inom organisationen kan vara att en fråga uppmärksammas, t.ex. rid- och körleder, trafiksäkerhet, häst- och djurhållning, allemansrätten, markägarfrågor, foder, tävlingar, rehabilitering, entreprenörskap eller turism.

Då det sker acceptans i organisationen börjar processen då kunskap, erfarenhet, resurs, och nätverksbyggande integreras. Det etableras samtidigt ett starkt nätverk gällande samtliga hästrelaterade frågeställningar inom Skåne Nordost. Denna kompetens bearbetas i workshops, utbildningar, studiecirkel eller föreläsningar, vilket som väljes är beroende på vilken fråga som är tänkt att belysas. Därefter sker en gränsöverskridande samordning som även är tänkt att stimulera till ständig utveckling inom organisationen.

Resultatet kan vara fler arbetstillfällen, rekreativsmöjligheter, upplevelsepaket/helhetslösningar men där resultatet av ökad samverkan mellan verksamheter klart lyser igenom. Detta gynnar den lokala eller regionala arenan. Sedan skulle denna process kunna tillämpas som hållbara strategier, goda exempel eller informationsbaserat material. Detta skulle i sin tur kunna mynna ut i såväl nationell som internationell kunskaps- eller kompetensöverföring. Se Fig. 2 nedan.

Figur 2. Syfte i flödesschema gällande organisationens verksamhet.

6.5 Finansiering av en Strategisk Hästutvecklingsgrupp

En Strategisk hästutvecklingsgrupp föreslås bli finansierad av ett konglomerat av olika källor. Skåne Nordost bör finansiera den administrativa delen av organisationen. Som tidigare påpekats bör det fokuseras på en offentlig finansiering eftersom det kan bli oerhört svårt att få näringsliv och privata aktörer att gå in med finansiering i en hästutvecklingsgrupp. Vid framtida, kanske mer konkreta åtgärder som t.ex. finansiering vid marknadsföring av rid- och körleder eller dyl. skulle det vara mer accepterat med finansiering även från privata aktörer eller näringsliv.

Eftersom hästutvecklingsgruppen med sin kompetens även kan arrangera utbildningar och föreläsningar kan hästutvecklingsgruppen även på så sätt generera en form av inkomst. Till detta hör framtida nationella och internationella medel som kan erhållas genom projektansökningar avseende vidareutvecklandet av aktiviteterna. Medel kan även erhållas genom medlemsavgifter från kommersiella aktörer, men även i form av avgifter från turister som utnyttjar framtagna aktivitetsprogram innefattande t.ex. övernattning, broschyrmaterial samt tillgång till foder/vatten, etc.

7. Kontaktpersoner

Utförare Miljöstrategi, Lunds Universitet, Campus Helsingborg:

Michael Johansson
Fil mag
Miljöstrategi
Lunds Universitet
Campus Helsingborg
Box 882
251 08 Helsingborg
Telefon: 042-35 65 68

michael.johansson@miljostrat.lu.se

Torleif Bramryd
Docent
Miljöstrategi
Lunds Universitet
Campus Helsingborg
Box 882
251 08 Helsingborg
042-35 65 65

torleif.bramryd@miljostrat.lu.se

Projektägare Skåne Nordost/Hässleholms kommun:

Ritva Nilsson
Kommunledningskontoret
Hässleholms kommun
Stadshuset
281 80 Hässleholm
Växel: 0451-26 70 00
Kontor: 0451-26 83 76
Mobil: 0709-81 83 76
Ritva.nilsson@hassleholm.se

8. Referenser

Bexelius, E, 2003. *Sverige som hästland. LRF Rapport 2003*. LRF, 2003.

Håkansson, H, 2006. *Hästnäringen i Söderhamns kommun – förstudierapport*. Bergström Information AB, för Söderhamns kommun, 2006.

Hästen i Skåne, 2009. www.hasteniskane.se. Sidan besökt 2009-06-29

NS, 2008. *Hästen I kommunen – betyder mer än du tror. En praktisk guide för kommunens medarbetare*. Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande. SLU, Alnarp.

Pedersen, 2004. *Hästar och bebyggelse. Underlag för den fysiska planeringen*. Rapport 2004:17. Länsstyrelsen i Skåne län.

Regeringen, 2009. *En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder. Regeringens skrivelse 2008/09:167*.

Region Skåne, 2009. www.skane.se. Sidan besökt 2009-06-29. Sidan senast uppdaterad 2009-03-02 (Bild 1).

Wallström, Y, 2005. *Kartläggning av hästrelaterade utvecklingsmöjligheter i Sjöbo kommun*. Sjöbo kommun, 2005.

Wallström, Y, 2006. *Hästrelaterade utvecklingsmöjligheter. Simrishamn-Sjöbo-Skurup-Tomelilla-Ystad*. Sjöbo Kommun, 2006.

Wennebro, T, 2004. *Häst-Sverige som upplevelseindustri. Underlag för en nationell branschetsatsning på hästturism*.

Bilagor

Bilaga 1. Frågeformulär

- Finns det ett grundläggande behov av ett hästcentrum i Skåne Nordost? Om ja, varför?
- Hur kan ett hästcentrum stimulera och samordna utvecklingsmöjligheterna inom hästområdet?
- Hur skulle ett hästcentrum, vid behov, kunna finansieras?
- Vilka fördelar skulle ett hästcentrum kunna generera genom samarbetet inom Skåne Nordost?
- Vilka organisationer/föreningar/myndigheter/branscher/näringsliv/utbildning skulle kunna vara lämpliga samarbetspartners inom ett hästcentrum?
- Vad är viktigt att belysa i ett hästcentrum, vilka aspekter/åtgärder bör prioriteras i ett kommande verksamhetsarbete?